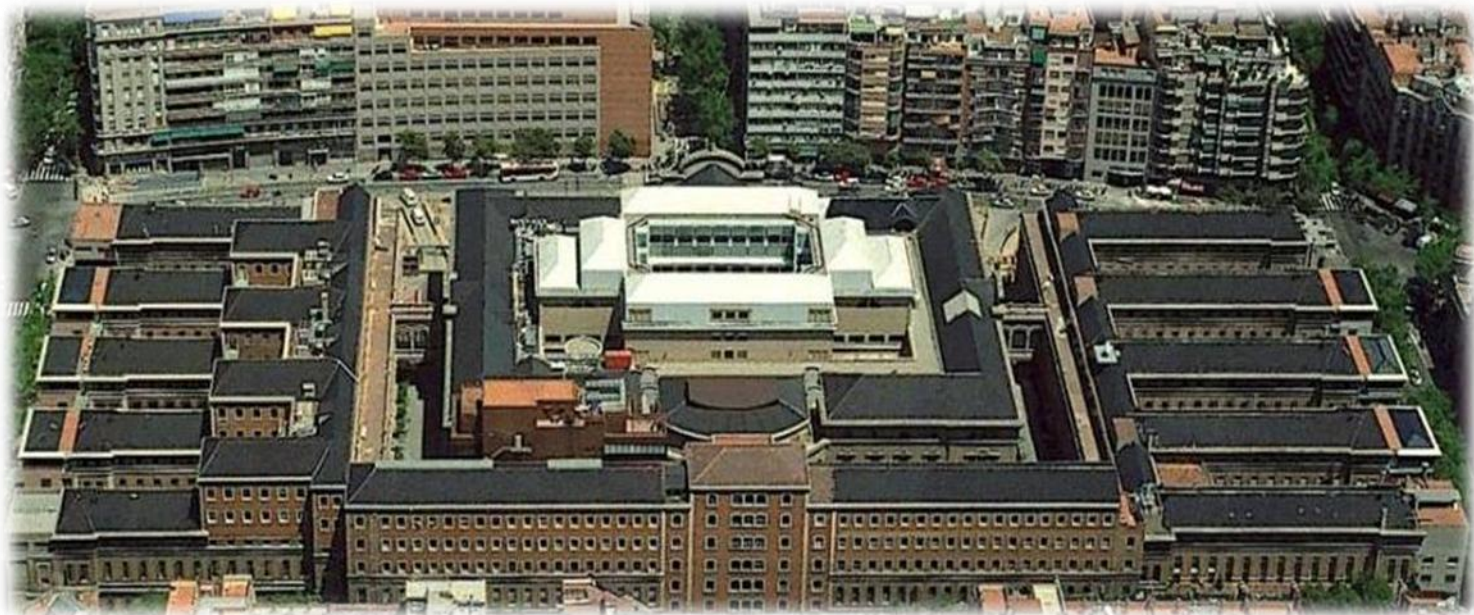

[Itinerari Formatiu]

Hospital Clínic de Barcelona

[CIRURGIA PLÀSTICA I REPARADORA]

Aprovat en Comissió de Docència el 22 de febrer de 2017

CLÍNIC
BARCELONA
Hospital Universitari

Document elaborat pel Tutor de Residents: Dr. Mauricio Raigosa
Revisat pel Cap de Servei: Dr. Joan Fontdevila

Telèfon de contacte: Sra. Mª Carmen Alonso, Secretària del Servei, Tel.: 932275711
email: MCALONSO@clinic.cat

[ÍNDEX]

1. PRESENTACIÓ.....	4
2. OBJECTIUS GENERALS I COMPETÈNCIES PROFESSIONALS A ADQUIRIR.....	5
3. PROGRAMA DE ROTACIONS I OBJECTIUS DE LES ROTACIONS	7
4. GUÀRDIES	8
5. CURSOS I SESSIONS	9
5.1. Pla de Formació Transversal Comú	9
5.2. Sessions Generals de Residents	10
5.3. Cursos i Sessions de l'Especialitat	10
6. BIBLIOTECA.....	11
7. RECERCA	11
7.1. Activitats de Recerca	
7.2. Doctorat	
8. PREMIS	12
8.1. Premis Fi de Residència i Ajuts a la Recerca	
8.2. Premi Clínic-Mutual Mèdica	
8.3. Premis Clínic-MSD	

1. PRESENTACIÓ

L'Hospital Clínic disposa de totes les especialitats quirúrgiques, amb procediments d'alta complexitat, y per tant pot proporcionar les condicions idònies per al desenvolupament de tots els aspectes de la especialitat, una especialitat en la que l'activitat fonamental es centra en proporcionar solucions de reconstrucció y reparació, tant estètica com funcional, de processos que primàriament competeixen a altres especialitats.

La formació dels MIR de Cirurgia Plàstica (CP) es basa en una formació complerta i extensa en tots els aspectes assistencials, en la docència pràctica, la docència teòrica y la formació bàsica en investigació. Aquest últim aspecte, la investigació, és especialment emfatitzat doncs l'Hospital Clínic es el primer centre hospitalari en investigació de l'estat i dels primers a nivell europeu. En aquest context és la nostra voluntat que el servei de CP lideri la investigació en CP a nivell estatal, i així s'ha demostrat en els últims anys desenvolupant projectes d'investigació avalats pel Ministerio de Sanidad.

El compliment dels objectius formatius es fonamenta en l'estreta supervisió per part del Tutor MIR de l'especialitat, recolzat pel Cap de Servei i amb la supervisió de la Comissió de Docència i de la Direcció de Docència de l'Hospital. L'staff del servei està capacitat per ensinistrar al resident en les tècniques i actituds necessàries per esdevenir un especialista ben format, a la vegada que també participen en la valoració formativa del resident.

La formació assistencial s'estructura en rotacions clarament estructurades a on el MIR és directament ensenyat i tutelat per especialistes en CP superespecialitzats en diferents àrees. L'activitat del MIR té una complexitat creixent per adquirir de forma progressiva les habilitats i les responsabilitats en l'assistència, adquirint nivells creixents de responsabilitat en l'assistència, sempre sota la tutela directa de l'especialista.

Els Cirurgians Plàstics de l'Hospital Clínic exerceixen les seves funcions en la consulta externa, en les àrees quirúrgiques i urgències, i en la unitat d'hospitalització. Participen a més a més en Unitats i Comitès interdisciplinaris, com la Unitat de Patologia Mamària, el Comitè de Tumors Cutanis, la Unitat de Patologia de la Mà, la Unitat de Patologia Orbitària, el Comitè d'Ulceracions Cutànies i el Comitè de Tumors de Cap i Coll.

El Servei de Cirurgia Plàstica està encarregat de la docència universitària d'aquesta matèria a través d'una assignatura optativa dintre del currículum de Medicina i en cursos de Doctorat a més d'organitzar cursos de postgrau. Aquest fet ajuda a enriquir el caràcter docent del servei.

A part de l'estructura general que disposa l'hospital per a la docència, el Servei de Cirurgia Plàstica disposa d'espais físics propis per a l'estudi i tutories dels MIR, recursos ofimàtics y de biblioteca. El contacte del servei amb altres centres i professionals de la CP a nivell nacional i internacional facilita que els residents puguin fer-hi estades.

Responsables de la Docència

El responsable de la formació dels MIR de CP es el Tutor de l'especialitat, amb el suport del Cap de Servei. En cada rotació els cirurgians plàstics del servei es responsabilitzen de que el MIR compleixi els objectius de cada rotació dissenyats pel Tutor d'acord amb el Plan del Consejo Nacional de Especialidades i amb els objectius formatius de l'Hospital Clínic.

La durada de l'especialitat és de **5 anys**.

2.OBJECTIUS GENERALS I COMPETÈNCIES PROFESSIONALS A ADQUIRIR

El camp d'acció de l'especialitat abasta, principalment, els següents àmbits:

- a) Correcció quirúrgica de les malformacions congènites de la regió crani-cervico-facial, així com d'altres regions que exigeixen reconstrucció o remodelació de teixits ossis o de parts toves.
- b) Tractament de les cremades i les seves seqüeles.
- c) Tractament de totes aquelles patologies que per la seva correcció quirúrgica requereixin tècniques de reconstrucció anatòmica, funcional i remodelació d'estructures, en qualsevol territori anatòmic.
- d) Tractament medicoquirúrgic dels tumors de la pell, parts toves i òssies que requereixin tècniques d'extirpació i reconstrucció.
- e) Cirurgia de la mà

Competències bàsiques de l'especialista en cirurgia plàstica estètica i reparadora

Al final del període formatiu el resident ha d'haver adquirit, com a mínim, les competències bàsiques necessàries per a dur a terme, les següents activitats / procediments que es consideren els més freqüents / significatius en l'exercici de l'especialitat:

- 3.1 Tractament de les ferides.
- 3.2 Presa i aplicació d'empelts cutanis, dèrmics, grassos, tendinosos, cartilaginosis, nerviosos, ossis i compostos.
- 3.3 Aplicació i obtenció de penjalls pediculats, penjolls musculars, musculocutàneos i fasciocutàneos i basats en perforants. tractament medicoquirúrgic de les Pèrdues de Substància cutània.
- 3.4 Extracció de Teixits I homoempelts.
- 3.5 Aplicacions de endopròtesi en els Diferents camps de la Cirurgia Plàstica. Aplicacions de l'expansió tissular.
- 3.6 Tractament de les úlceres.
- 3.7 Tractament quirúrgic dels trastorns del Sistema limfàtic perifèric.
- 3.8 Tractament mèdic quirúrgic de les cremades i les seves seqüeles.
- 3.9 Tractament quirúrgic dels tumors cutanis i de parts toves.
- 3.10 Valoració general i Tractament quirúrgic de les malformacions de la regió crani-cervico-facial
- 3.11 Valoració i Tractament de les Ferides de la Cara.
- 3.12 Valoració i Tractament de les fractures de la Cara.
- 3.13 Valoració i Tractament de les Seqüeles posttraumàtiques facials.
- 3.14 Valoració i Tractament Quirúrgic de la reanimació facial.
- 3.15 Tractament dels faringostomes i traqueostomes.
- 3.16 Tractament dels Defectes congènits i adquirits de la Paret tòraco-abdominal.
- 3.17 Cirurgia reconstructiva de la mama.
- 3.18 Cirurgia Plàstica de la mama.
- 3.19 Cirurgia estètica de la mama.
- 3.20 Tractament quirúrgic de les malformacions congènites de l'aparell genital masculí (hipospàdies, epispàdies, extròfies vesicals).
- 3.21 Tractament quirúrgic de les malformacions congènites de l'aparell genital femení.
- 3.22 Tractament Quirúrgic de la reassignació sexual.
- 3.23 Tractament de les malformacions congènites de la mà.
- 3.24 Tractament dels traumatismes de la mà.
- 3.25 Tractament de les Seqüeles posttraumàtiques i Infeccions de la mà.
- 3.26 Tractament dels Tumors de la mà.
- 3.27 Cirurgia reconstructiva del polze.

- 3.28 Tractament de la malaltia de Dupuytren.
- 3.29 Tractament quirúrgic de la mà reumàtica.
- 3.30 Cobertura del Membre inferior.
- 3.31 Tractament de la úlceres per decúbit.
- 3.32 Reimplantament i autotrasplantament de Membres.
- 3.33 Tractament quirúrgic de les deformitats Funcionals i Estètiques de la piràmide nasal. Rinoplàstia. Rinoseptoplàstia.
- 3.34 Tractament quirúrgic de les alteracions del perfil facial, perfiloplàsties.
- 3.35 Tractament quirúrgic de l'envelliment facial i corporal.
- 3.36 Tractament quirúrgic de les deformitats i Alteracions Estètiques de la regió auricular.
- 3.37 Tractament quirúrgic de les deformitats i Alteracions Estètiques de la regió orbitopalpebral.
- 3.38 Tractament quirúrgic de les deformitats i Alteracions Estètiques de la regió mamària.
- 3.39 Cirurgia del contorn corporal.
- 3.40 Lipoaspiració. Tècniques Afins i Complementàries de remodelació i farcit.
- 3.41 Cirurgia Plàstica i Estètica del cuir cabellut i sistema pilo-sebaci.
- 3.42 Tractament amb tècniques microquirúrgiques en cirurgia plàstica.
- 3.43 Tractament mèdic i quirúrgic amb làser

3.PROGRAMA DE ROTACIONS I OBJECTIUS DE LES ROTACIONS

Any de Residència	Nom de la Rotació	Durada de la Rotació	Lloc de Realització
R1	Cirurgia Plàstica Y Reparadora Cirurgia General Traumatologia UCI Quirúrgica	3 mesos 3 mesos 3 mesos 2 mesos	Hospital Clínic Hospital Clínic Hospital Clínic Hospital Clínic
R2	Cirurgia Pediàtrica Cirurgia maxil·lofacial Unitat de Cremats Dermatologia Cirurgia vascular	2 mesos 2 mesos 3 mesos 2 mesos 2 mesos	H. Sant Joan de Déu Hospital Clínic H. Vall d'Hebron Hospital Clínic Hospital Clínic
R3	Cirurgia Plàstica i Reparadora	11 mesos	Hospital Clínic
R4	Cirurgia Plàstica i Reparadora	11 mesos	Hospital Clínic
R5	Cirurgia Plàstica i Reparadora Cirurgia Estètica	8 mesos 3 mesos	Hospital Clínic Hospital Quirón

R1

Cirurgia Plàstica Y Reparadora:

Objectius: conèixer els continguts de la seva especialitat.

Cirurgia General

Objectius: Aprenentatge de la Cirurgia menor, valoració del postoperatori del Pacient quirúrgic amb especial interès al maneig nutricional del mateix, el control d'Alteracions hidroelectrolítiques, antibioticoteràpia en cirurgia, atenció al maneig de la ferida quirúrgica, aprenentatge en col·locació de vies centrals. Així mateix, constitueix un objectiu prioritari de aquesta rotació l'aprenentatge en el maneig del pacient quirúrgic urgent, tècniques de Cirurgia menor d'Urgències, orientació clínica del pacient amb dolor abdominal i orientació clínica del pacient politraumatitzat.

Traumatologia

Objectius: Conèixer i aprendre a realitzar una història clínica i explorar l'aparell locomotor per identificar i diferenciar la patologia inflamatòria i traumàtica més important. Infeccions agudes i cròniques del aparell locomotor. Conèixer les Indicacions i el maneig de la medicació analgèsica, antiinflamatòria i els fàrmacs antireumàtics. Identificar la patologia inflamatòria més freqüent: mono o poliartritis agudes o cròniques i espondiloartropaties. Nocions sobre les pautes terapèutiques i Atenció dels malalts afectats d'artritis reumatoide. Diagnòstic i maneig del tractament bàsic del dolor crònic, agut i postquirúrgic.

UCI Quirúrgica

Objectius: Realitzar la valoració inicial de politraumatitzats i Malalts comatosos. Conèixer la tècnica de reanimació cardiopulmonar (RCP) avançada. Realitzar la intubació orotraqueal

reglada i d'urgència. Canalitzar vies centrals i arterials. manejar els respiradors. Saber interpretar la multimonitorització en el pacient crític.

R2

Cirurgia Vascolar
Cirurgia Pediàtrica
Cirurgia Maxil·lofacial
Unitat de Cremats
Dermatologia

Objectius: Amb caràcter general aquestes rotacions estaran destinades a que el resident es familiaritzi amb: aspectes de les especialitats de rotació que tinguin relació amb la Cirurgia Plàstica, Estètica i Reparadora.

R3

Cirurgia Plàstica i Reparadora

Objectius: Formació en Cirurgia Plàstica general: Atenció específica al pacient hospitalitzat i en Consultes Externes. Participació com a cirurgià ajudant i cirurgià principal d'Intervencions quirúrgiques de petita i mitjana complexitat.

R4

Cirurgia Plàstica i Reparadora

Objectius: Formació en Cirurgia Plàstica general: Atenció específica al pacient hospitalitzat i en Consultes Externes. Participació com a cirurgià ajudant i cirurgià principal d'Intervencions quirúrgiques de mitjana y gran complexitat.

R5

Cirurgia Plàstica i Reparadora

Objectius: Formació en Cirurgia Plàstica general: Atenció específica al pacient hospitalitzat i en Consultes Externes. Participació com a cirurgià ajudant i cirurgià principal d'Intervencions quirúrgiques de mitjana y gran complexitat.

Cirurgia Estètica

Objectius:

- Adquirir les habilitats necessàries per a realitzar amb seguretat les diferents Intervencions de rejuveniment facial.
- Conèixer l'anatomia i fisiologia de les diferents estructures implicades en les tècniques de rejuveniment facial.
- Cirurgia Estètica mamària. Augment, Reducció pèxia.
- Cirurgia del contorn corporal: liposucció, abdominoplàstia.

4.GUÀRDIES

Les guàrdies es realitzaran entre els serveis de Cirurgia General i el de Traumatologia. 3-4 guàrdies al mes. A partir del tercer any de residència realitzaran guàrdies de presència de 8 del matí a 10 del vespre els caps de setmana, 1 cap de setmana al mes.

5. CURSOS I SESSIONS

5.1. Pla de Formació Transversal Comú

R1

Llibre del Resident: Presentació d'una eina informàtica per la recollida de l'activitat i les reflexions del Resident al llarg del període formatiu, necessària per l'avaluació formativa.

Història Clínica/SAP: Donar a conèixer el model d'història clínica de l'Hospital i les obligacions dels metges en relació a la creació i utilització de la documentació clínica. Introducció al sistema informàtic SAP. Conèixer a nivell d'usuari l'estructura i aplicatius informàtics de l'entorn clínic (Mapa de llits, Estació Clínica, IPA Prescripció, etc...) que utilitzaran al llarg de la permanència a l'Hospital, realitzant la pràctica oportuna que demostrï el domini de l'eina.

Protecció de Dades: Conèixer les implicacions legals, obligacions i drets a tenir en compte per al tractament de dades de caràcter personal. Drets i deures del pacient.

Suport Vital Bàsic+ Desfibril·lador Extern Automàtic (DEA): Avaluar una víctima d'aturada cardíaca. Administrar ventilacions efectives. Administrar compressions toràciques. Conèixer les indicacions d'ús d'un desfibril·lador extern semiautomàtic.

Transfusions: Donar a conèixer el protocol de transfusions de l'Hospital Clínic.

Introducció a la Bioètica: Conèixer les bases ètiques i morals de l'exercici de la professió i les obligacions legals que d'elles se'n deriven.

La donació d'òrgans i teixits per trasplantaments: Identificar als potencials donants d'òrgans i teixits. Conèixer els procediments bàsics de donació i trasplantaments.

Prevenió de Riscos Laborals: Proporcionar informació sobre la gestió de la Prevenció de Riscos Laborals a l'Hospital Clínic de Barcelona. Identificar els riscos laborals associats a l'activitat a desenvolupar com a Facultatius i donar a conèixer les mesures preventives a adoptar per minimitzar-los. Oferir els circuits i actuacions establerts en matèria de Salut Laboral.

Direcció de Recursos Humans: Proporcionar informació en relació als procediments que es porten a terme a les Àrees de la Direcció de Recursos Humans. Identificar i oferir els circuits i actuacions establerts.

Gestió de la Violència: Donar a conèixer la missió del servei de seguretat en el nostre centre hospitalari, així com el protocol de prevenció i actuació davant les situacions de violència.

Aspectes clau dels anàlisi clínics a l'Hospital: Donar a conèixer l'organització del Centre de Diagnòstic Biomèdic.

CRAI Biblioteca de Medicina: Donar a conèixer els serveis i recursos d'informació que ofereix el CRAI Biblioteca de Medicina de la UB.

Violència de Gènere: Estimular la sensibilitat i responsabilitat dels professionals sanitaris davant qualsevol situació de violència intrafamiliar o de gènere. Coordinar tota l'activitat realitzada en relació a aquesta situació (detecció, circuits assistencials, formació i recerca)

Protecció Radiològica: Oferir formació bàsica en protecció radiològica, que avaluï un coneixement teòric i pràctic adequats, per garantir la protecció radiològica del pacient i dels treballadors exposats. Curs de formació "on line" a través del Departament de Salut.

Qualitat i Seguretat dels Pacients: Proporcionar uns coneixements bàsics en qualitat i seguretat dels pacients en l'atenció sanitària que serveixin per contribuir a crear cultura de qualitat i seguretat clínica, afavorint que els professionals detectin en els seus llocs de treball problemes i oportunitats de millora continua, i donant-los les eines fonamentals del treball en gestió de la qualitat.

Comunicació Assistencial: Adquirir les habilitats bàsiques per dur a terme una comunicació eficient en l'activitat clínica habitual. Conèixer les eines per fer front a les diverses situacions de conflicte en el context assistencial. Proporcionar habilitats de comunicació en situacions d'alt contingut emocional (males notícies). Conèixer les estratègies de comunicació entre professionals.

R2

Consentiment Informat i Confidencialitat del Pacient. Atenció al procés de la mort: Comprendre la necessitat i la importància del consentiment informat. Reconèixer l'impacte de la confidencialitat en la relació metge -pacient. Conèixer els deures ètics bàsics en medicina: procurar beneficis, no ocasionar danys evitables, respectar l'autonomia de les persones i buscar la màxima qualitat en la distribució dels recursos sanitaris. Comprendre el paper del metge en que els processos de la mort derivin d'acord amb els valors de la persona malalta. Entendre què és la limitació de l'esforç terapèutic. Acceptar el dret dels pacients de rebutjar tractaments o actuacions mèdiques, inclòs els de suport vital. Conèixer els documents de voluntats anticipades (DVA) i com ajudar a les persones que vulguin atorgar-los.

R3

Introducció a la Recerca: Donar a conèixer el marc legal i ètic de la recerca clínica i bàsica. Presentar el document elaborat per IDIBAPS i l'Hospital Clínic sobre les bones pràctiques de recerca. Orientar els residents en l'inici de la seva carrera com investigadors.

5.2. Sessions Generals de Residents

Són organitzades per la Comissió de Docència, tenen una periodicitat mensual i tracten temes generals d'interès per als residents de les diferents especialitats. Les presentacions són gravades i incorporades a la Intranet de la Direcció de Docència per tal que els residents que no puguin assistir a la sessió tinguin l'oportunitat de visualitzar-la posteriorment:

<https://intranet.clinic.cat/?q=ca/direccio-docencia/documents/sessions-generals-de-residents>

5.3. Cursos i Sessions de l'Especialitat

Dimarts de 8,00 a 9,00 hores. Sessió clínica general del Servei de CP. No acreditada.

Divendres de 14,00 a 15,00 hores. Sessió Bibliogràfica. No acreditada.

6. BIBLIOTECA

Tots els residents de l'Hospital Clínic tenen accés als recursos electrònics del CRAI (Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Recerca), i per tant a la Biblioteca Digital, de la Universitat de Barcelona.

1. El Catàleg (http://cataleg.ub.edu/*spi) és l'eina principal per localitzar els recursos d'informació que el CRAI posa a disposició dels seus usuaris.
2. El ReCercador (crai.ub.edu> Recursos d'informació> ReCercador +) ofereix un únic punt d'accés a diferents recursos electrònics. El CRAI està subscrit a més de 5700 revistes a text complet especialitzades en Medicina i Ciències de la Salut. També es poden consultar més de 60 bases de dades mèdiques, entre les que es troben: PubMed, Web of Science, Scopus o Cochrane Library.

Condicions d'accés als recursos digitals:

Els residents poden accedir al text complet dels articles de les revistes electròniques i a les bases de dades de pagament subscrites pel CRAI tant des dels ordinadors corporatius de l'Hospital com des del propi domicili. L'autenticació es realitza mitjançant un codi i contrasenya que es facilita als residents quan s'incorporen a l'Hospital Clínic.

7. RECERCA

7.1. Activitats de recerca

Un dels objectius prioritaris de l'Hospital Clínic és que el Resident adquireixi experiència en la metodologia i la pràctica de la investigació clínica i experimental.

A part de les activitats organitzades per l'Hospital, el Servei de Cirurgia Plàstica dona suport a la presentació de comunicacions a Congressos: Sessió de Casos Clínics de la Societat Catalana de CP, Congrés Nacional de la Sociedad Española de CP, Reparadora y Estètica, així com a altres congressos nacionals i internacionals de l'especialitat. A més a més promou la publicació de treballs d'investigació clínica o experimental.

A partir del tercer any, els MIR de CP són integrats en els grups d'investigació del Servei, d'aquesta manera inicien la seva formació bàsica de investigació i poden si ho desitgen dissenyar un projecte que li serveixi de base per, al finalitzar la seva Residència, sol·licitar la Beca post-residència o com a tema de la seva futura Tesi Doctoral. A més es potencia la participació activa dels MIR en les publicacions derivades dels treballs d'investigació.

La participació en la sol·licitud de projectes d'investigació i en el seu desenvolupament son avaluades i aquestes avaluacions formen part de la qualificació anual del resident.

7.2 Doctorat

Per accedir al Doctorat es necessari cursar prèviament un Màster universitari, però hi ha algunes excepcions:

- Els Residents que hagin finalitzat al menys el segon any de residència poden accedir directament al Doctorat sense tenir que cursar els estudis de Màster.
- Els Graduats en Medicina no necessiten cursar el Màster.

8. PREMIS

8.1. Premis Fi de Residència i Ajuts a la Recerca

Es concedeixen anualment més de 20 Premis Fi de Residència i 4 Ajuts per a la Recerca (3 Ajuts Josep Font i 1 Ajut Clínic-La Pedrera) que consisteixen, respectivament, en beques d'1 i 3 anys de durada que cobreixen el salari i despeses d'un projecte d'investigació. Es poden presentar a aquests Premis els residents que finalitzen la seva formació com a especialistes el mateix any de la convocatòria. Per a la seva valoració es té en consideració el *curriculum vitae* del candidat i la presentació d'un projecte de recerca.

8.2. Premi Clínic-Mutual Mèdica

Cada any es concedeix 1 Premi Clínic-Mutual Mèdica al MIR que finalitzi la seva formació a l'any de la convocatòria i que obtingui la puntuació més elevada en la valoració dels aspectes docents.

8.3. Premis Clínic-MSD

Es concedeix cada any 1 premi Clínic-MSD al millor EIR que finalitzi la seva formació a l'any de la convocatòria i 3 premis Clínic-MSD post-residència als millors residents de les altres especialitats. Aquests premis pretenen donar reconeixement a aquells residents que hagin destacat més durant els anys de residència en els àmbits d'aprenentatge clínic i assistencial, comportament ètic, treball en equip i esperit científic.